

Beleid Veilig kamp

Beleid voor een veilig en beschermd klimaat binnen de Stichting Jeugd- en jongerenkampen Don Bosco

Inleiding

Het bestuur en de hoofdleiding van de Jeugd- en Jongeren vakanties Don Bosco willen tijdens de kampen die zij organiseren een veilig en beschermd klimaat bieden, zowel voor de deelnemers als voor de vrijwilligers. Daarbij gaat het ons niet om EHBO- of brandveiligheidsinstructies waarvoor al maatregelen bestaan, maar om de omgangsvormen. Ons uitgangspunt is dat alle betrokkenen op een Don Bosco jeugdkamp het recht hebben op respectvolle omgang met elkaar. Dat betekent dat geen enkele vorm van respectloze bejegening, verbaal of lichamelijk geweld en/of seksuele intimidatie op een kamp getolereerd wordt.

Wij realiseren ons dat een veilig kamp niet vanzelfsprekend is. Voor deelnemers en vrijwilligers is het dan noodzakelijk dat afspraken gemaakt worden waarmee wij een veilige sfeer kunnen creëren.

Dit beleidstuk begint met een weergave van onze visie- en beleidsuitgangspunten (paragraaf 1). Daarna komen de gedragsregels aan de orde (paragraaf 2). Gedragsregels op zich zijn nog geen garantie tegen ongewenste situaties. Voor die situaties waarin ongewenste zaken zich toch voordoen, is een klachtenprocedure opgesteld en worden vertrouwenspersonen aangewezen (paragraaf 3). Vervolgens gaan we in op de nodige deskundigheid bij de leiding en de vertrouwenspersoon (paragraaf 4). Tot slot komen de preventieve maatregelen aan de orde (paragraaf 5).

Wanneer wij in dit stuk spreken van vrijwilliger, dan wordt ook vrijwilligster bedoeld. Waar alleen “deelnemers” staat, wordt ook “jongeren” bedoeld.

Mei 2019

Bestuur Stichting Jeugd- en jongerenvakanties Don Bosco

1. Visie en uitgangspunten

Om kinderen en jongeren in hun groeiproces te begeleiden blijft Don Bosco een krachtige inspiratiebron. De werkwijze van Don Bosco is meer dan een werkhouding, het is tegelijk een levenshouding en manier van kijken naar de ander. Het Salesiaanse opvoedingsproject¹ vormt de basis voor onze visie en uitgangspunten.

1. OPVOEDEN

In het spoor van Don Bosco geloven we in opvoeding als de weg om kinderen en jongeren te begeleiden in hun groeiproces. Opvoeden kan complex en veeleisend zijn en daarin doe je je best samen -als gemeenschap- om elkaar te ondersteunen en te bevestigen maar ook uit te dagen. In opvoeding is het kind of de jongere de belangrijkste betrokkene. Hij ondergaat zijn opvoeding niet maar geeft deze actief mee vorm. Daarnaast zijn en blijven ouders de eerste opvoeders. Het is hun taak om hun kind nabij te zijn en te begeleiden in hun zoektocht, zonder de regie over te nemen. Gelukkig kunnen ze rekenen op heel wat partners (grootouders, vrienden, burens, leraren, jeugdwerkers, hulpverleners...) die bereid zijn om mee op weg gaan in de zorg voor kinderen. Met elkaar zijn ze onmisbaar in hun groei naar volwassenheid. Samen vormen zij de opvoedende gemeenschap.

De kracht van de relatie

De kwaliteit van de relatie vormde voor Don Bosco de basis van elke opvoeding.

Opvoeden is maatwerk, vertrouwen geven en geleidelijk aan kunnen loslaten. Je stemt je telkens weer af op de concrete jongeren. Je geeft hen ruimte en kansen om te groeien naar zelfstandigheid en gaat mee tot op het punt waar zij op eigen kracht verder kunnen.

Elke opvoedingsrelatie is wederkerig en asymmetrisch. M.a.w. elke jongere heeft een eigen en onmisbare inbreng en toch sta je als opvoeder niet op dezelfde hoogte. Je zoekt naar een gezonde balans tussen nabij zijn en voldoende afstand houden. Wanneer jongeren zich veilig voelen en geaccepteerd om wie ze zijn, mag je hen uitdagen en stimuleren. Als opvoeder schep je enkel voorwaarden. Volwassen worden en een eigen invulling geven aan hun leven doen jongeren zelf wel.

Een gunstig klimaat creëren

Vandaag Don Bosco's hart en handen zijn, is voeling houden met de leefwereld van jongeren en open staan voor de kansen die onze tijd en cultuur te bieden hebben. Ontwikkeling van jongeren kan je niet forceren, wel doelgericht ondersteunen. Je begeleidt hen in het verwerven van vrijheid en zelfstandigheid. Geleidelijk aan leer je ze verantwoordelijkheid op te nemen, voor zichzelf, voor anderen, hun onmiddellijke omgeving en de maatschappij. Zo leren ze verbonden te leven met anderen en met de ruimere wereld. Zinvragen die meespelen in het leven van jongeren ga je niet uit de weg. Je biedt geen pasklare antwoorden maar gaat in woord en in daad om met deze vragen. Je toont op een persoonlijke manier dat het leven de moeite waard is om geleefd te worden, dat hun leven er toe doet, dat zij als persoon betekenisvol zijn voor anderen...

Onze christelijke wortels en het evangelie zijn hiervoor een bron van inspiratie.

¹ Opvoeden met Don Bosco als gids en tochtgenoot 2015

2. DE OPVOEDER

Het belangrijkste ‘instrument’ waarover je beschikt als opvoeder is je eigen persoon, met zijn mogelijkheden en beperkingen. Don Bosco werd opvoeder omdat hij geraakt werd door jongeren. Kiezen voor opvoeden is een roeping. Het spreekt je aan omdat je jongeren iets te bieden hebt en voor hen verschil wil maken. Professioneel opvoeden vraagt deskundigheid, dat je beschikt over de nodige opvoedkundige vaardigheden en handelt met kennis van zaken. Jij bent er voor de jongere en niet omgekeerd. Pas wanneer je zelf voldoende maturiteit verworven hebt, kan je op weg gaan met jongeren. Maturiteit garandeert ook de nodige weerbaarheid en zelfbeheersing. Want opvoeden is niet altijd gemakkelijk. Je deskundigheid en verantwoordelijkheid verder ontwikkelen en je bewogenheid blijven voeden zijn daarom cruciaal.

Wat Don Bosco voorleefde vertalen we vandaag in een reeks basishoudingen die je kunt verwerven. Als Salesiaanse opvoeder werk je vanuit een doorleefde christelijke inspiratie, ben je kwalitatief aanwezig, beschikbaar en aanspreekbaar. Je kiest voor de dialoog en leeft waarden voor. Wat je zegt stemt overeen met wat je doet, je bent transparant en durft authentiek te getuigen. Je engageert je maatschappelijk en investeert in relaties met jongeren en hun context. Je erkent en respecteert ‘het andere’ en laat je erdoor verrijken. Je werkt graag samen, zoekt naar de aanwezige krachten, bevestigt en ziet mogelijkheden. Door grenzen aan te geven zorg je voor een veilig groeiklimaat. Je bent niet bang om te vernieuwen en bij te leren.

3. ACCENTEN VAN EEN SALESIAANSE PEDAGOGIE

De opvoedingsaanpak die Don Bosco met zijn medewerkers ontwikkelde, heeft een aantal specifieke kenmerken en accenten. Ze geven onze Salesiaanse identiteit en opvoedingspraktijk vandaag een eigen kleur.

Een pedagogie van verbondenheid

Als Salesiaanse opvoeder geloof je in de kracht die uitgaat van een ‘familiaal klimaat’. Je voedt op in sterke verbondenheid met ouders en de ruimere opvoedende gemeenschap. Investeren in verbondenheid is ook vertrouwen en ruimte geven aan de dynamiek die uitgaat van de peergroep. Een pedagogie van verbondenheid richt zich op de leefwereld en de omgeving van de jongere en op de ruimere maatschappelijke context. Een wereldwijde verbondenheid met oog voor de meest kwetsbare, maak je zichtbaar in concrete solidariteitsacties.

Een pedagogie van vertrouwen

Voor Don Bosco was vertrouwen geven een krachtig pedagogisch principe. Assisterend opvoedend aanwezig zijn was de kern van zijn preventief systeem.

Vanuit een waarderende benadering ga je als Salesiaanse opvoeder vandaag ook op zoek naar de aanwezige krachten bij de jongere en zijn omgeving. Door succeservaringen laat je hen groeien in weerbaarheid en zelfvertrouwen.

Net zoals Don Bosco onderscheiden we in onze assisterende aanpak twee belangrijke aspecten: hartelijk én redelijk opvoeden. Je gaat op een hartelijk-warme manier met jongeren om, houdt voeling met hun leefwereld en luistert naar hun kijk op de dingen. Zo ontstaat een basisvertrouwen van waaruit je kunt opvoeden.

Tegelijk toon je voldoende stevigheid en durf je grenzen trekken. Je bent 'redelijk' in wat je van jongeren verwacht en durft stootblok zijn om hen een veilige groeiruumte te garanderen. Een pedagogie van geloof

Verbondenheid met mensen groeit vanuit een verbondenheid met God, zo eenvoudig was dat voor Don Bosco. Hij wilde voor jongeren een ziele-herder, een 'pastor' zijn, die hen hoedde en begeleidde bij hun groei als mens. Vandaag is de gelovige dimensie in opvoeding niet vanzelfsprekend, wel uitdagend. Gelovig opvoeden is geen pakket met pasklare antwoorden dat je op het bord van de jongere legt. Het zijn juist de vragen die in beweging zetten en groei mogelijk maken. Je eigen aarzelend en twijfelend zoeken mag ook zichtbaar en erfahrbaar zijn. In het samen op weg zijn met jongeren kiezen we bewust voor pastorale activiteiten. Verdichtingsmomenten zorgen verbondenheid met elkaar en met God. Ze maken een ervaring mogelijk van een nabije God, die met mensen mee op weg gaat en bij hen blijft in lief en leed.

Een pedagogie van groei

Gras groeit niet door eraan te trekken maar door de wortels water te geven, warmte en beschutting te bieden... Een veilige groeiruumte vraagt structuur en grenzen maar laat ook ruimte voor uitdagingen en eigen invulling. Als salesiaans opvoeder weeg je af wat je al dan niet in de groeiruumte van jongeren binnenbrengt. Je leert ze omgaan met de vele invloeden die op hen afkomen. In je opvoedingsaanpak heb je oog voor de totale ontwikkeling van jongeren en biedt je hen de kans om ze op een persoonlijk manier te verkennen en te ontwikkelen. Je bent je bewust van de kwetsbaarheid maar ook van het potentieel van jongeren en stemt je aanbod daarop af. Preventief werken doe je door jongeren concrete kansen te geven om zichzelf te ontplooien, engagementen op te nemen en verantwoordelijkheden te dragen.

Een pedagogie van vreugde en spel

Ruimte voor spel en een speelse aanpak hebben een bevoorrechte plaats in onze salesiaanse opvoeding. Er zitten krachtige groei- en leerkansen in. Spel hoort niet alleen thuis in uitdrukkelijke spelmomenten maar je neemt het mee in het hele opvoedingsgebeuren.

Als opvoeder beperk je je rol niet tot toezicht houden of observeren vanaf de zijlijn.

Je bent actief betrokken en neemt zoveel mogelijk deel. Speelse elementen integreren in je aanpak en met humor situaties hanteren, bevorderen een hartelijke sfeer en werken vaak ontladend. Spel brengt levensvreugde tot expressie, voor Don Bosco een graadmeter van het pedagogische klimaat. Vreugde gaat over meer dan altijd alles leuk vinden of leuk maken maar heeft een diepere grondtoon, een spirituele dimensie. Don Bosco beschouwde het als een godsgeschenk en een teken van Gods aanwezigheid.

Een pedagogie van hoop

Stap voor stap worden jongeren volwassen, met vallen en opstaan. Soms kunnen jongeren slechts enkele kleine stapjes zetten of moet je toezien hoe ze afdwalen of zich vast rijden. Opvoeden is geduldig en vasthoudend hen nabij blijven, de weg van de geleidelijkheid bewandelen. Net zoals Jezus breek je als Salesiaanse opvoeder 'het geknakte riet' niet en vertrouw je op de groeikracht van alle jongeren. Dit perspectief van hoop geef je ook mee bij de uitbouw van hun eigen leven. Jongeren hebben recht op een gezond basisvertrouwen in hun bestaan, op het gevoel van 'gedragen' te worden, over alle grenzen heen.

Respectvolle bejegening

Ons uitgangspunt is dat met alle betrokkenen op Jeugd- en Jongeren vakanties Don Bosco respectvol dient te worden omgegaan. Geen enkele vorm van respectloze bejegening wordt getolereerd. Daarbij gaat het niet alleen om extremen, zoals lichamelijk geweld of seksuele intimidatie, maar ook om pesten, buitensluiten en discrimineren. Het gaat om alle bejegeningvormen waarin sprake is van een gebrek aan respect voor de eigenheid van een deelnemer bestuurder of leider.

Lichamelijk geweld binnen het kamp

Onder lichamelijk geweld verstaan wij machtsuitingen die gericht zijn tegen het lichaam van een ander, zoals schoppen, knijpen en slaan. Ook fysiek geweld dat gebruikt wordt om een deelnemer te corrigeren, wordt niet getolereerd.

Lichamelijk geweld buiten het kamp

Mochten wij het vermoeden hebben dat een deelnemer seksueel of lichamelijk mishandeld wordt buiten het kamp (bijvoorbeeld in de school- of thuissituatie), dan behouden wij ons het recht voor om contact te zoeken met een onafhankelijke instantie die hierin gespecialiseerd is. (Advies- en Meldpunt Kindermishandeling AMK)

Seksuele intimidatie binnen en buiten het kamp door deelnemers en vrijwilligers

Onder seksuele intimidatie verstaan wij seksueel gerichte aandacht die door de ontvanger (eventueel pas later) als ongewenst wordt ervaren. Deze aandacht kan verbaal, non verbaal of fysiek zijn en kan opzettelijk en onopzettelijk worden gegeven. Seksueel getinte opmerkingen, grapjes of het stellen van intieme vragen vallen onder verbaal intimiderend gedrag. Bij non-verbaal intimiderend gedrag kun je bijvoorbeeld denken aan het gluren in kleding of het laten zien van pornografisch materiaal. Fysiek intimiderend gedrag is bijvoorbeeld het op een als vervelend ervaren manier over iemand heen hangen of iemand aanraken op ongewenste plaatsen.

Bij seksuele intimidatie spelen vaak machtsverhoudingen tussen mannen/jongens en vrouwen/meisjes of tussen volwassenen en deelnemers een rol. Deze vaak onzichtbare machtsrelaties maken het uitoefenen van kritiek op degenen die zich schuldig maken aan intimidatie moeilijk. Vrijwilligers moeten zich hiervan bewust zijn.

Pedofiele contacten

Ervaringen van seksuele intimidatie of misbruik op jonge leeftijd hebben ingrijpende gevolgen voor de seksuele ontwikkeling van een persoon. Bij pedofiele contacten worden de slachtoffers geconfronteerd met aspecten van volwassen seksualiteitsbeleving op een leeftijd waarop zij deze mentaal, emotioneel en fysiek (nog) niet kunnen vatten. Pedofiele contacten kunnen en mogen op het kamp daarom ook niet worden getolereerd. Ook eventuele contacten tussen vrijwilligers en deelnemer buiten de kampen draagt onze goedkeuring zeker niet. Het bestuur en de hoofdleiding zijn van mening dat de relatie tussen volwassene en een deelnemer nooit gelijkwaardig kan zijn vanwege de ongelijke machtsverhouding tussen beide.

Het is bekend dat pedofiele mensen situaties opzoeken waarin zij gemakkelijk contact hebben met jongeren, zoals in onze kampen. Daarbij hoeven seksuele contacten niet noodzakelijkerwijs tijdens de vakantieweken plaats te vinden. De deelname aan het kamp kan ook gebruikt worden om een relatie met een deelnemer op te bouwen die na het kamp wordt voortgezet en pas dan tot seksuele contacten leidt. Ook dit proces van 'grooming' willen bestuur en hoofdleiding voorkomen. Indien wij een vermoeden hebben van pedofiele geaardheid bij een vrijwilliger, dan zullen wij altijd in gesprek gaan met de desbetreffende persoon en hem / haar hierop bevragen. Mocht ons vermoeden in dit gesprek niet worden weggenomen, dan zullen wij de vrijwilliger duidelijk maken dat wij geen gebruik meer willen maken van zijn / haar diensten. Wij willen het risico voor onze deelnemers zo klein mogelijk houden en onze verantwoordelijkheid naar de ouders toe zo goed mogelijk nakomen. Wij beseffen dat dit voor de desbetreffende persoon erg pijnlijk kan zijn en dat hierdoor soms een goede vrijwilliger verloren gaat, maar de veiligheid van de deelnemers staat bij ons op de eerste plaats.

Vrijwilliger met een verleden

In het geval een medewerker in het verleden in aanraking is gekomen met de politie of andere instanties, dan bepaald het bestuur per individueel geval of de desbetreffende medewerker nog welkom is tijdens onze kampen. In de geest van Don Bosco zijn wij van mening dat iedereen een tweede kans verdient, maar ook dat de veiligheid van onze deelnemers en vrijwilligers altijd op de eerste plaats komt. Vrijwilligers die op de hoogte zijn van een eventueel verleden van een andere vrijwilliger, maken zelf de afweging of melding aan het bestuur in het belang is van de veiligheid van de deelnemers. Indien achteraf blijkt dat een vrijwilliger op de hoogte was van een dergelijk verleden, dan zal de vrijwilliger hier op aangesproken worden door het bestuur en zal deze per geval bezien of de betreffende persoon welkom is op onze kampen.

Wanneer de vrijwilliger, zonder contacten binnen de stichting, ons wil komen helpen dan kunnen wij vragen een VOG (Verklaring Omtrent Gedrag) aan het bestuur te overleggen.

2. Kamp- en gedragsregels

Van onze vrijwilligers verwachten wij dat zij een voorbeeldfunctie vervullen in het uitdragen van het beleid 'Veilig kamp'. Alleen op die manier kan een veilig klimaat worden gecreëerd waarin aandacht is voor een van respect getuigende omgang met elkaar en met de deelnemer. Dat betekent onder meer dat een vrijwilliger bereidt moet zijn om zijn gedrag aan te passen als anderen dat gedrag storend of intimiderend vinden.

1. Een vrijwilliger ondersteunt het beleid en de organisatie van de kampen binnen en buiten de kampweek in houding en gedrag.
2. Een vrijwilliger respecteert, ondersteunt en stimuleert weerbaar gedrag en het opkomen voor eigen wensen, behoeften en ideeën bij zowel deelnemers als vrijwilligers.
3. Een vrijwilliger treedt actief op tegen kwetsende, beledigende of discriminerende opmerkingen en gedrag van andere vrijwilligers of deelnemers.
4. Het gebruik van drugs en sterke drank en andere stimulerende middelen is voor vrijwilligers en deelnemers verboden.
5. De vrijwilligers roken niet in aanwezigheid van de deelnemers. Met rokende deelnemers worden, in overleg met de hoofdleiding, duidelijk afspraken gemaakt over waar en wanneer zij mogen roken.
6. Vrijwilligers zorgen voor voldoende privacy bij gemengde kampen zonder gescheiden wasgelegenheid en / of slaapgelegenheid.
7. Deelnemers worden alleen aangeraakt als dit past binnen de (pedagogische) aanpak / omgang op een wijze die door het hele vrijwilligersteam wordt beschouwd als vallend binnen 'normale' omgangsvormen of als er sprake is van lichamelijke verzorging of begeleiding bij hygiëne of lichamelijk letsel.
8. Bij lichamelijke aanraking van deelnemers is er altijd sprake van respect en aandacht voor wederzijdse grenzen. De aanraking mag nooit gewelddadig of seksueel van aard zijn.

9. Bij het ontstaan van (wederzijdse) gevoelens van verliefdheid tussen een vrijwilliger en een deelnemer, moet de vrijwilliger te alle tijde voldoende afstand bewaren en mag hij / zij tijdens het kamp dan ook niets met deze verliefdheid doen. Ook na de vakantieweken adviseren wij onze vrijwilligers om afstand te bewaren. Wanneer het contact continueert buiten onze kampen om, dan zullen wij, indien nodig, de ouders / verzorgers hierover informeren en laten weten dat deze contacten buiten de verantwoording van de kampen liggen.
10. Bij het ontstaan van wederzijdse gevoelens van verliefdheid tussen deelnemers wordt, wanneer hierdoor een situatie ontstaat die storend is voor de groep, in overleg met de hoofdleiding naar een oplossing gezocht.
11. (Levens)vragen op het gebied van emoties, geweld en seksualiteit worden serieus genomen.
12. Er is geen seksueel contact of geslachtsgemeenschap met deelnemers, tussen deelnemers onderling of tussen vrijwilligers onderling of tussen wie dan ook tijdens de kampactiviteiten.
13. De vrijwilliger is alert op signalen van respectloos gedrag, emotioneel of seksueel misbruik of van fysiek geweld tussen deelnemers of vrijwilligers onderling of tussen deelnemers en vrijwilligers. In dergelijke gevallen wordt het bestuur ingeschakeld. Vrijwilligers die op hoogte zijn van laakbaar gedrag van anderen, zowel tijdens de kampen als daarbuiten, melden dit, in het belang van de veiligheid van deelnemers en vrijwilligers, aan het bestuur. Wij gaan er daarbij van uit dat de vrijwilliger zelf een afweging maakt over de zaken die hij of zij wel en niet moet melden en dat hij of zij in geval van twijfel altijd een melding zal doen. Een vrijwilliger die dergelijke zaken niet meldt, kan hier door het bestuur later op aangesproken worden.
14. Vrijwilligers en deelnemers mogen elkaar niet confronteren met (digitale) beelden of schriftelijk materiaal dat kwetsend, beledigend, discriminerend of seksueel getint is.

3. Klachtenprocedure en vertrouwenspersoon

Als een deelnemer of een vrijwilliger zich verkeerd bejegend voelt of een verkeerde bejegening ziet tussen anderen dan kan hij/zij een klacht indienen.

De klachtenprocedure bestaat uit drie fases:

1. Er wordt een klacht ingediend;
2. De klacht wordt onderzocht;
- 3a. Als de klacht gerechtvaardigd is, worden maatregelen genomen;
- 3b. Als de klacht niet gerechtvaardigd is, worden gesprekken gevoerd met de betrokkenen.

1. Er wordt een klacht ingediend

De voorzitter/bestuur is contactpersoon. Dat betekent dat klachten van deelnemers of vrijwilligers bij hem/haar worden gemeld. Het is mogelijk dat een deelnemer of vrijwilliger eerst een van de vrijwilligers benadert. In dat geval zal de betreffende vrijwilliger de klager begeleiden bij het overbrengen van de klacht aan de voorzitter/bestuur. Indien een klacht betrekking heeft op het gedrag van de voorzitter, dan zijn de overige bestuursleden aanspreekbaar als contactpersoon.

Alle vrijwilligers zijn alert op signalen van respectloze bejegening en maken een zaak aanhangig als zij iets zien dat niet door de beugel kan. Als 'het slachtoffer' niet wil of kan klagen, dan maakt de vrijwilliger er zelf een vertrouwelijke klacht van. Ook een opmerking van een deelnemer (aan het begin van een kamp) over een vrijwilliger van een vorig kamp moet beschouwd en behandeld worden als een klacht. Zelfs als de vrijwilliger waarover geklaagd wordt niet meer meegaat, moet toch nagegaan worden hoe de situatie was en of er nog iets aan of mee moet worden gedaan.

Klachten kunnen ook nog na afloop van het kamp worden ingediend, door vrijwilligers, ouders en deelnemers. Ook dan is de voorzitter /bestuur contactpersoon.

2. De klacht wordt onderzocht

De voorzitter/bestuur onderzoekt als contactpersoon de ingediende klacht en spreekt met de betrokkenen. Er kunnen zich verschillende situaties voordoen:

De situatie is te overzien

De klacht wordt onderzocht

In dit geval zijn er twee mogelijkheden: de klacht wordt terecht bevonden of de klacht wordt ongegrond verklaard (zie verder stap 3).

De situatie is niet te overzien

Wanneer de situatie zeer ernstig is en voorzitter/bestuur niet tot een oplossing kan komen kunnen externe deskundigen ter advies ingeschakeld worden.

Informeren overige vrijwilligers en deelnemers tijdens kamp

Wanneer een klachtenprocedure tijdens kamp loopt, dan is het van groot belang dat dit met de nodige discretie gebeurt. Deelnemers die er niet bij betrokken zijn, worden er (zover mogelijk) buiten gehouden en het kamp vindt rustig zijn voortgang. Vrijwilligers die niet betrokken zijn bij de klacht worden, indien noodzakelijk, wel geïnformeerd. Hen wordt gevraagd rustig en discreet met de situatie om te gaan.

3a. Als de klacht gerechtvaardigd is

Als de voorzitter/bestuur tot de conclusie komt dat de klacht gerechtvaardigd is, dan nemen zij maatregelen die in overeenstemming zijn met de zwaarte van de misdraging. Er worden in ieder geval gesprekken gevoerd met de betrokkenen en maatregelen getroffen zodat herhaling niet meer mogelijk is. Wanneer een klacht niet binnen het kamp kan worden opgelost, worden de ouders geïnformeerd. Deelnemers ouder dan 18 jaar moeten daarvoor hun toestemming geven. Maar ook van zaken die tijdens het kamp worden opgelost, kunnen de ouders na afloop op de hoogte worden gesteld. Bij strafbare feiten wordt de politie ingeschakeld.

3b Als de klacht niet gerechtvaardigd is

Als voorzitter/bestuur tot de conclusie komt dat de klacht ongegrond is, dan voeren zij een gesprek met de klager en met de aangeklaagde. Het gaat er dan vooral om dat de zaak wordt uitgepraat en daarna ook echt van de baan is.

Registratie van klachten

Alle klachten worden doorgegeven aan het dagelijks bestuur. Ernstige klachten worden door het dagelijks bestuur geregistreerd. Wanneer het bestuur besluit dat een vrijwilliger op basis van een klacht niet geschikt is om mee te gaan, dan deelt zij dit aan hem/haar mee in een persoonlijk gesprek en motiveert zij naderhand haar besluit schriftelijk. Een kopie van deze brief wordt door het dagelijks bestuur bewaard. Bij kinderen die, wegens wangedrag, naar huis gestuurd worden, wordt per geval bekeken of zij het volgend jaar terug mogen komen.

4. Deskundigheid

Het 'Veilig kamp'- beleid vraagt de nodige deskundigheid van bestuur, hoofdleiding en assistenten, van de vrijwilligers op kamp en van de vertrouwenspersoon.

Bestuur, hoofdleiding en assistenten

In principe is de voorzitter contactpersoon bij klachten, tenzij het bestuur hiervoor een ander aanwijst. De contactpersoon dient te weten hoe met de klachten en situaties, zoals in de vorige hoofdstukken beschreven, moet worden om gegaan. Het bestuur is er voor verantwoordelijk dat hoofdleiding, assistenten en bestuursleden voldoende toegerust zijn. Zij gaat jaarlijks na hoe de 'kennis' van het hoofdleidingsteam het beste op peil gebracht en gehouden kan worden. In ieder geval komen gesprekstechnieken en het te volgen stappenplan aan de orde.

Vrijwilliger op kamp

De vrijwilliger is op de hoogte van de inhoud van de nota 'Veilig kamp' en onderschrijft deze. Tijdens het leidingweekend wordt aandacht besteed aan de nota. In de kampweek spreken hoofdleiding en vrijwilligers op zaterdagavond het beleid goed door en worden duidelijke regels afgesproken.

Vertrouwenspersoon

De externe vertrouwenspersoon, wiens hulp kan worden ingeroepen, is een deskundige die vaker optreedt bij dit soort zaken en geheimhoudingsplicht heeft, zoals een vertrouwensarts of een deskundige. Een vertrouwenspersoon kan telefonisch benaderd worden voor overleg. Het bestuur zorgt dat de namen en telefoonnummers van de kindertelefoon en de plaatselijke huisarts beschikbaar zijn op kamp. En tevens de telefoonnummers van de bestuursleden.

5. Preventieve maatregelen en evaluatie

Om te zorgen dat onveilige of ongewenste situaties zich niet voordoen, kunnen verschillende preventieve maatregelen worden getroffen ten aanzien van de vrijwilligers, de ouders en de deelnemers.

Vrijwilligers

Jeugd- en jongeren vakanties Don Bosco zoekt overal mensen die gevoel voor kinderen en met kinderen weten om te gaan. Ook vrijwilligers zonder ervaring in het jeugdwerk zijn welkom. Wel streven we naar een gelijkmatige verdeling ervaren en onervaren mensen gedurende de vakantieweken. De minimale leeftijd voor vrijwilligers is achttien jaar. In de weken met de jongste deelnemers kunnen ook assistent-vrijwilligers geplaatst worden. Assistent-vrijwilligers krijgen geen verantwoordelijkheid, maar mogen meelopen met de activiteiten. Een assistent-vrijwilliger wordt altijd begeleid door een ervaren vrijwilliger. Veelal zijn assistent-vrijwilligers voorheen als deelnemer meegegaan en willen zij betrokken blijven bij onze vakantieweken.

Het leeftijdsverschil tussen vrijwilliger en kinderen bedraagt in beginsel tenminste vier jaar. Uitzonderingen zijn mogelijk dit ter beoordeling en in overleg met bestuur en hoofdleiding.

Werving

De werving van vrijwilligers gebeurt o.a. binnen jeugdwerken en via mond tot mondreclame. Bij de werving wordt aandacht besteed aan onze uitgangspunten en visie ten aanzien van deelnemers en vrijwilligers tijdens de vakantieweken. Iedere nieuwe vrijwilliger krijgt een intakegesprek.

Aanmelding

Na telefonische of schriftelijke aanmelding, krijgen nieuwe vrijwilligers een informatiepakket over onze vakantieweken toegestuurd. De nota 'Veilig kamp' maakt deel uit van het pakket. Daarnaast zit bij het informatiepakket ook een inschrijfformulier waarop nieuwe vrijwilligers kunnen aangeven dat zij op de hoogte zijn van onze visie, uitgangspunten en regels en dat zij die ook onderschrijven. Vrijwilligers moeten onze regels respecteren en onderschrijven om mee te kunnen op kamp.

Leidingweekend

Op het leidingweekend wordt door hoofdleiding, assistenten en eventuele externe deskundigen gezorgd voor een stuk vorming, leiding en teamgeest. De nieuwe vrijwilligers dient het gehele weekend te volgen. Vrijwilligers die al eens eerder aan onze kampen hebben meegedaan, hoeven alleen op zaterdag en zondag aanwezig te zijn. Is meer dan de helft van het vrijwilligersteam van een bepaalde vakantieweek niet aanwezig op het leidingweekend of een vervanging daarvan, dan kan deze vakantieweek niet doorgaan.

Tijdens de vakantieweken

Tijdens de vakantieweken wordt storend gedrag van vrijwilligers en deelnemers zo spoedig mogelijk gecorrigeerd, bijvoorbeeld in een individueel gesprek. In het geval storend gedrag bij de vrijwilligers kan het gedrag ook aangekaart worden tijdens de dagelijkse evaluatie tijdens de kampweek.

Na de vakantieweken

Na de vakantieweken wordt het functioneren van de vrijwilligers geëvalueerd door de hoofdleiding en door het bestuur. Naar aanleiding hiervan worden, indien nodig, corrigerende gesprekken gehouden met individuele vrijwilligers. Deze gesprekken vinden bij voorkeur niet telefonisch plaats. Wanneer een gesprek door omstandigheden alleen telefonisch gevoerd kan worden, dan wordt daarvoor eerst een afspraak gemaakt. Dit geeft de betrokken persoon de gelegenheid zich op het gesprek voor te bereiden. De inhoud van het gesprek wordt kort samengevat in een verslag dat beide partijen ontvangen en dat bewaard wordt in het vrijwilligersarchief. Een vrijwilliger die onvoldoende functioneert en die weinig uitzicht biedt op verbetering, wordt, met opgaaf van reden, van deelname aan de vakanties uitgesloten.

Ouder(s) / verzorger(s)

Ouders en/of verzorgers dienen de vrijwilligers te informeren over de bijzonderheden van hun kind. Deze informatie wordt serieus en vertrouwelijk behandeld. Het streven is te zorgen dat de problematiek van de deelnemers de capaciteiten van de vrijwilligers niet overstijgt.

In het informatieboekje voor ouders en deelnemers staat onder het kopje 'Veilig kamp' vermeld dat er een beleidsnota bestaat waarin wij vastleggen hoe wij een veilig en beschermd klimaat (proberen) te realiseren binnen onze kampen. Ouders of verzorgers kunnen deze beleidsnota aanvragen. Hebben ouders of verzorgers vragen of klachten na afloop van de kampweek, dan kunnen zij terecht bij de hoofdleiding van die kampweek of bij de voorzitter van het bestuur. De contactinformatie voor het dagelijks bestuur is achter in dit schrijven opgenomen.

Deelnemers

Op zondagavond wordt de deelnemers verteld hoe wij op vakantieweken met elkaar om willen gaan. In dit praatje komen minimaal de volgende punten aan de orde:

1. Wij streven naar een fijne vakantieweek voor iedereen.
2. Alle vormen van geweld zoals b.v. schelden, slaan, pesten en trappen worden niet getolereerd.
3. Iedere deelnemer is baas over zijn eigen lichaam en iets wat je niet wilt, hoef je niet toe te staan. (Het is belangrijk dat hierbij concrete voorbeelden worden aangegeven.)
4. Wanneer er dingen gebeuren die je vervelend vindt, dan kun je dat vertellen aan de (hoofd)leiding (vergeet de hoofdleiding niet voor te stellen) en als je dat niet durft, dan kun je een andere deelnemer / vrijwilliger van de kampweek vragen om met je mee te gaan.
5. Op het prikbord in de leidingkamer van de kampschuur hangt het telefoonnummer van de kindertelefoon, vertrouwenspersoon en voorzitter en bestuur. Ook op het prikbord bij de keuken.